

Hemel en aarde beleven en bewegen

Beleidsplan van de Protestantse wijkgemeente Nicolaïkerk 2011-2014

Versie 12 december 2010

Werkgroep beleidsplan 2011-2014:
Chris van Oosten (voorzitter)
Cees van Veelen
Gerdien Bikker-Trouwborst
Ruth Peetoom
Sander Metaal

Inhoud

1	Een levende gemeente.....	3
1.1	Uitgangspunt	3
1.2	Visie.....	3
1.3	Doelstelling.....	4
2	We staan niet op onszelf	5
2.1	We zijn onderdeel van.....	5
2.2	...en werken samen	5
2.3	... in een veranderende context.....	5
2.3.1	Kerkelijke ontwikkelingen.....	5
2.3.2	Veranderende maatschappelijke context.....	5
3	Ledenaantal en kerkelijke bijdrage	7
3.1	Het ledenaantal	7
3.2	De Algemene Kerkelijke Bijdrage.....	7
4	Wat nemen we ons voor?	9
4.1	De eredienst op zondag	9
4.2	Lijnen naar de toekomst.....	9
4.2.1	Een groene gemeente	9
4.2.2	Oog voor wat zich aandient	10
4.2.3	Kerk in de buurt.....	10
4.3	Het werk in de gemeente	10
4.3.1	Pastoraat.....	11
4.3.2	Diaconie	11
4.3.3	Zending, Wereldiakonaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)	12
4.3.4	Jeugdwerk.....	12
4.3.5	Liturgie	13
4.3.6	Missionair Werk	13
4.3.7	Vorming en Toerusting.....	14
4.3.8	De wijkraad van kerkrentmeesters	14
4.3.9	Communicatie en PR	15
5	Bij de tijd en ter plekke	16
5.1	Ouderenbeleid Tolsteeg.....	16
5.2	Willem Arntsz Huis	16
5.3	Cultuur in de Klaas	16
5.4	Contacten met moslims in de wijk.....	17
5.5	Samenwerking met naburige kerken	17
6	Tot slot	18

1 Een levende gemeente

De Nicolaïkerk leeft. De eeuwenoude kerk aan het Nicolaaskerkhof wordt bevolkt door een dynamische geloofsgemeenschap. Er zijn mensen die die gemeenschap dragen en anderen die passeren, er zijn mensen die al jarenlang komen en anderen die een kortere tijd kerkelijk onderdak vinden. De Nicolaïkerk is onderdeel van de Protestantse Kerk in Nederland. De mensen die er komen hebben een heel diverse achtergrond, 'gewoon' protestant, meer orthodox, vrijzinnig, doopsgezind, katholiek, om maar wat te noemen, of zonder gelovige herkomst. Zij vinden elkaar in de Nicolaïgemeente: een kerk die het geloof in God verbindt met de vragen van vandaag, op het snijvlak van kerk, cultuur en samenleving en daar invulling aan geeft in de stad Utrecht en de wereld om ons heen.

Een beleidsplan is de weerslag van wat al gebeurt, vertaald naar de plannen van morgen. Het geeft een beeld van de identiteit van de gemeente – in die zin is het begrijpelijk dat dit beleidsplan een voortzetting is van het vorige. Het is een ijkmoment in het doorlopend proces van gemeente zijn, geen gestold gebeuren, maar een werkdocument om in de Nicolaïkerk hemel en aarde te beleven en bewegen.

1.1 Uitgangspunt

De wijkgemeente van de Nicolaïkerk weet zich opgenomen in het grote verband van de wereldkerk van Christus en is geroepen om de "lofzang gaande te houden".

Onze wijkgemeente wordt steeds weer opnieuw geroepen gemeente van Jezus Christus te zijn in deze stad.

In deze gemeente zijn wij met elkaar op weg, zoekend naar vormen om mensen van nu te helpen geloven, dat het verhaal van God en de mensen niet oud is, maar fonkelnieuw, dat er hoop is en toekomst vanwege de woorden van Jezus. Dit viert de gemeente van zondag tot zondag, van feest tot feest, bij woord, water, brood en wijn.

De gemeente leert steeds weer opnieuw met het oor bij de Schriften en het oog op de wereld welke weg mensen kunnen gaan om zelf overeind te blijven en anderen overeind te helpen op weg naar de stad van vrede.

Binnen de gemeente verplichten we elkaar in onze verantwoordelijkheid voor elkaar en voor wie arm is en geen helper heeft veraf en dichtbij.

(Vrij naar een passage uit "Anno Domini 1998" blz.7, oorspronkelijk van Ds. Van der Werf)

1.2 Visie

We willen een gastvrije en voor velen toegankelijke wijkgemeente zijn, midden in de stad Utrecht, waar ruimte is voor velerlei geloofsbeleving die zich kan uiten in de stille omgang met God. In vriendschap met mensen, in de roeping door God, in de navolging van Christus, in de aanraking door muziek en cultuur, in het viëren van het leven, in de dienstbaarheid aan de naaste en de samenleving. De wijkgemeente wil open staan voor veranderingen en toekomstgericht zijn in haar activiteiten, maar niet zonder kritisch te zijn met het oog op behoud van onopgeefbare waarden.

1.3 Doelstelling

De wijkgemeente wil een *vitale* gemeente zijn, die gericht is op groei en zichtbaar in de Utrechtse samenleving. Daartoe heeft de wijkgemeente, naast de zondagse eredienst, een breed aanbod van activiteiten, ondergebracht in verschillende werkvormen en beraadsgroepen.

De wijkgemeente wil *toekomstgericht* zijn en probeert daarom telkens een luisterend oor te hebben voor wat er speelt in de samenleving, voor wat mensen bezighoudt, voor hoe jong en oud hemel en aarde bewegen en beleven.

2 We staan niet op onszelf

De gemeente van de Nicolaïkerk is onderdeel van het bredere geheel van de kerk en van de Utrechtse samenleving. Dat is een goed en mooi gegeven – we staan niet op onszelf. Er zijn ontwikkelingen in de kerk en in de maatschappij die belangrijk voor ons zijn.

2.1 We zijn onderdeel van...

De Nicolaïkerk maakt deel uit van de Protestantse Kerk in Nederland en van de Protestantse Gemeente Utrecht (PGU). De wijkgemeenten van de PGU zijn onderling heel verschillend en vormen samen een mozaïek dat de veelkleurigheid van de protestantse kerk in Utrecht laat zien. Met de de Marcus-Wilhelminagemeente heeft de Nicolaïkerk in de zuid-ossthoek van de stad een meer intensieve samenwerking.

2.2 ...en werken samen ...

Daarnaast maken we in PGU-verband deel uit van de Utrechtse Stedelijke Raad van Kerken. We hebben in de wijk een goede samenwerking met de rooms-katholieke St-Gertrudis-parochie. Met buurtpastor van de Rivieren- en Dichetrswijk Titus Schlatmann zoeken we naar wegen om kerk te zijn in de buurt.

2.3 ... in een veranderende context

2.3.1 Kerkelijke ontwikkelingen

Vroeger waren mensen meer vanzelfsprekend lid van de wijkgemeente van de kerk in de buurt waar ze woonden. Nu is dat minder vanzelfsprekend en wordt steeds vaker gekozen voor de kerk die het meest aanspreekt. De kerk is, zeker in de stad, 'keuzekerk' geworden. Dat vraagt meer dan ooit dat de kerk kiest voor een duidelijk herkenbaar profiel – hoe willen wij kerk zijn op onze plek in de stad, op welke manier willen wij onze identiteit invulling geven?

Feit is dat de kerkleden in onze wijk een divers gezelschap vormen. Ze zijn zoals gezegd heel verschillend waar het gaat om achtergrond, kerkelijke herkomst en manier van geloven. Ze ontmoeten elkaar onder het ene dak van de Nicolaïkerk, waar ze, zoals vaak gehoord, ruimte ervaren in een betrokken gemeenschap. Toch is er een gevoel van eenheid. Dat is terug te zien in de vormgeving van de kerkdienst: die is in vorm klassiek en in inhoud divers.

2.3.2 Veranderende maatschappelijke context

De positie van de kerk is de afgelopen decennia sterk veranderd. De kerk heeft niet meer de centrale maatschappelijke rol die ze een halve eeuw geleden nog wel had. Kerklidmaatschap en kerkbezoek zijn afgenomen en lang niet meer zo vanzelfsprekend als vroeger. De behoefte aan zingeving is echter niet afgenomen. Mensen zullen altijd geconfronteerd blijven worden met levensvragen, onafhankelijk van de mate waarin men zich met een religieuze organisatie identificeert of verbindt.

Men is juist op zoek naar zingeving. Voor de kerk is het een uitdaging om deze behoefte te herkennen en daarop passende antwoorden te bieden.

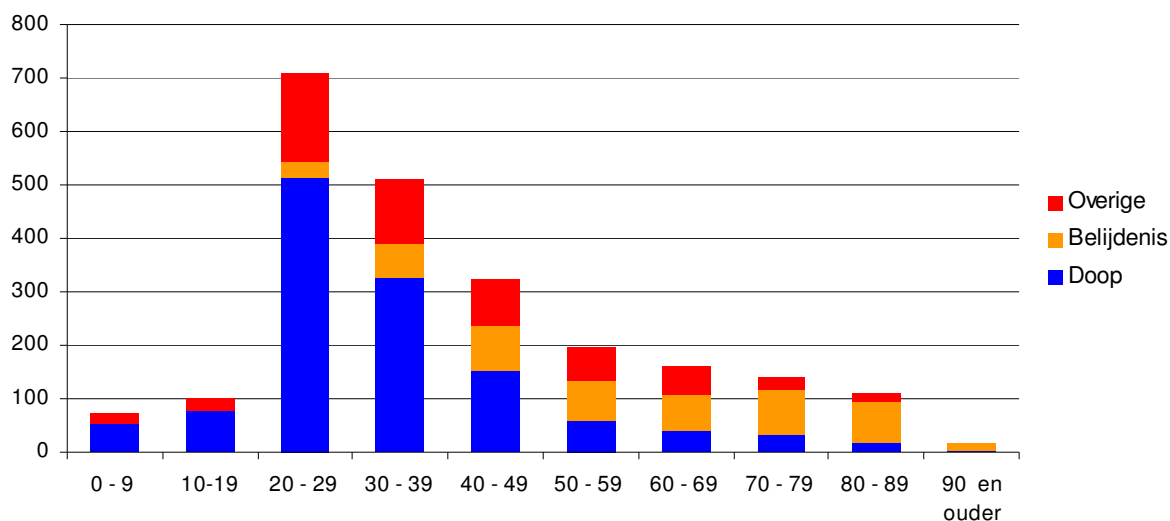
Een andere maatschappelijke ontwikkeling die de plaats van de kerk in de samenleving heeft beïnvloed, is de individualisering. De Nederlandse samenleving is met de ontzuiling geïndividualiseerd. Dit betekent niet dat we egoïstischer of asociaal zijn geworden, maar dat mensen nu meer dan vroeger een zelf vastgestelde norm nastreven in plaats van een norm die aangereikt wordt door een collectief, zoals de kerk. Mensen hebben meer keuze in hoe zij hun dagelijks leven inrichten en krijgen tegelijkertijd minder aanwijzingen wat een goede keuze zou zijn. De autoriteit van de kerk is, ook onder de eigen leden, minder vanzelfsprekend. Dat vraagt om ruimte voor discussie en ruimte voor verschillen. Ook vraagt het om nieuwe manieren van betrokkenheid bij de kerk. Mensen zijn minder dan vroeger geneigd zich sterk en langdurig te verbinden aan organisaties. Men is nog steeds bereid zich vrijwillig in te zetten voor de goede zaak, maar deze inzet is meer projectmatig en zelfgekozen.

De invloed van de media is groter dan ooit. Nederlanders zijn gewend aan een continu en aansprekend media-aanbod met beeldmateriaal van professionele kwaliteit. Daar waar mensen het gevoel krijgen te worden overspoeld door informatie en de veelheid aan keuzes kan de kerk een ijkpunt zijn. In het aanspreken van mensen die wat verder van de kerk af staan, is het een uitdaging om aan te sluiten bij de positieve elementen van de communicatiestijl en kwaliteit die men gewend is vanuit de media.

3 Ledenaantal en kerkelijke bijdrage

3.1 Het ledenaantal

Het ledenaantal van de wijkgemeente van de Nicolaïkerk is, tegen de landelijke trend in, zo goed als stabiel. We hebben een opmerkelijke leeftijdsopbouw: relatief weinig kinderen (waarvan een groot deel jonger dan vijf jaar), net als de andere stadswijken veel mensen in de leeftijd 20-29 (studenten), naar verhouding veel dertigers en in vergelijking met andere wijken in de PGU weinig ouderen. Van de kinderen zijn de meeste echt klein. Eén en ander heeft te maken met de huizenbouw in de wijk: zodra de kinderen groter worden en er behoefte komt aan grotere huisvesting verhuizen de gezinnen. Grotere huizen in ons gedeelte van de stad Utrecht zijn schaars en duur. Het naar verhouding geringe aantal ouderen heeft ermee te maken dat er in de wijk maar één verzorgingshuis is. In grafiek 1 is de verdeling van leden per leeftijdscategorie weergegeven.

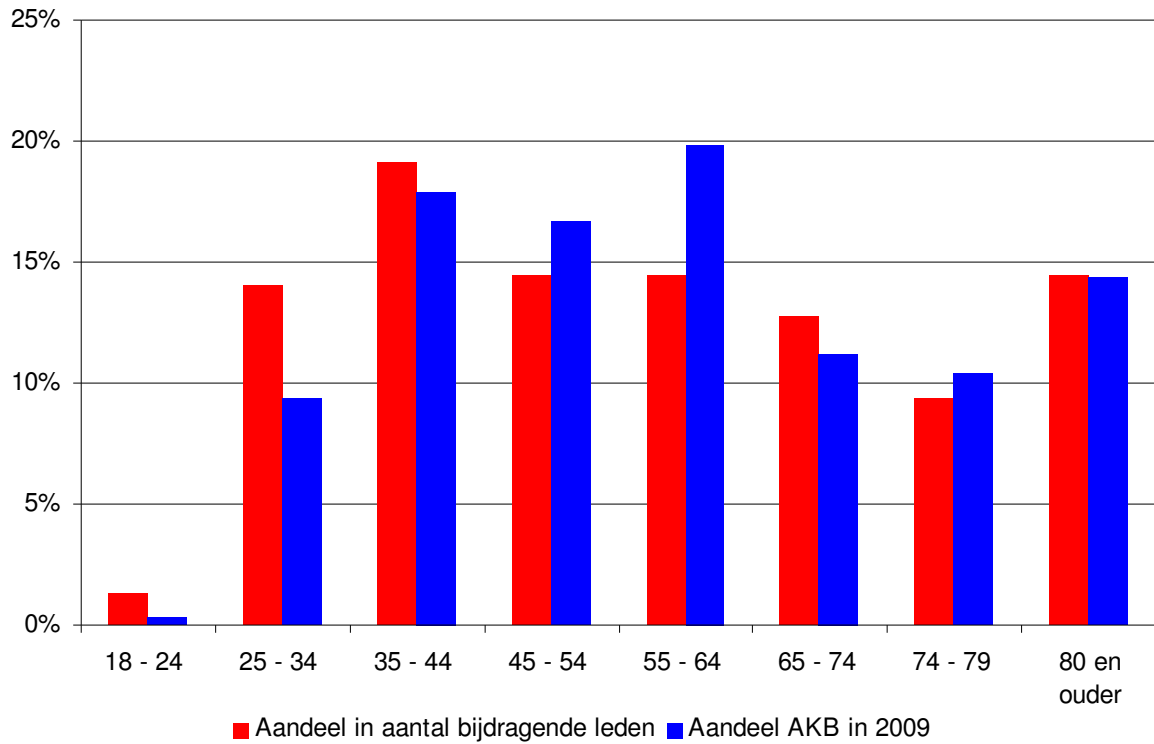
Grafiek 1. Leeftijdsopbouw leden Nicolaïkerk (op 23 maart 2010)

Door het systeem van overschrijven dat de PKN hanteert is een gedeelte van kerkleden *onbewust lid*, deze leden weten niet dat zij ingeschreven staan bij een kerk. Om hoeveel mensen het gaat in onze ledenadministratie is niet bekend.

3.2 De Algemene Kerkelijke Bijdrage

Leden van de wijkgemeente wordt jaarlijks om een bijdrage gevraagd, de Algemene Kerkelijke bijdrage (AKB). De wijkraad van kerkrentmeesters draagt zorg voor de jaarlijkse AKB-actie. De doelstellingen van deze beraadsgroep staan beschreven onder 4.3.8 **Error! Reference source not found..** In 2009 hebben in de wijkgemeente 239 huishoudens een bijdrage gegeven. De AKB opbrengsten bedroegen in 2008 € 144.000,- en in 2009 € 148.500,-.

In de grafiek 2 is per leeftijdscategorie weergegeven wat het aandeel was in aantal bijdragen leden en het aandeel in geld. De grafiek laat bijvoorbeeld zien dat de leeftijdscategorie van 55 tot 64 jaar ongeveer 15% van de bijdragende leden uitmaakte en ongeveer 20% van de totale AKB opbrengst verzorgde.

Grafiek 2. Leeftijdsopbouw leden Nicolaïkerk

4 Wat nemen we ons voor?

De in het eerste hoofdstuk genoemde visie, uitgangspunten en doelstelling vormen de basis en “rode draad” voor al datgene wat in de wijkgemeente gebeurt. Bij al onze activiteiten zullen we ons steeds moeten afvragen of bovengenoemde punten wel aan de orde zijn en of er geen zaken worden verwaarloosd.

4.1 De eredienst op zondag

De zondagse eredienst vormt het hart van de kerkelijke gemeente. Daar wordt de gemeente geïnspireerd door Gods Woord, dat door de bijbel tot ons komt en wekelijks wordt verklaard en uitgelegd. Luisterend naar de bijbel en daarop antwoordend in lied, gebed en sacrament, en in verbondenheid met de kerk der eeuwen, wil de gemeente geïnspireerd worden en wil zij de eigenheid van het christelijk geloof bewaren in de vragen die op haar afkomen. De invulling van de eredienst wordt door de kerkenraad zorgvuldig en voortdurend geëvalueerd. De kerkenraad wil een scherp oog hebben voor de aansluiting van de eredienst, in inhoud en vorm, bij de behoeften van de gemeente.

Kerkmuziek neemt een belangrijke plaats in in de eredienst. Gespeelde en gezongen muziek zijn een wezenlijk onderdeel van de verkondiging. Het rijke orgelbezit, de professionele musici en de actieve cantorij maken de bijzondere invulling hiervan mogelijk. Ook het ‘samen doen’ in de viering is belangrijk. Dit uit zich in het aandeel dat koster, lezers, diakenen, cantorij, ouderlingen en kinderkerk in onze vieringen hebben. Via autodienst, bloemendienst, de digitale kerkomroep en crèche wordt zorg gedragen voor het meebeleven van zoveel mogelijk gemeenteleden met de viering.

Gestreefd wordt naar gastvrije diensten voor een breed publiek. Enkele bijzondere ochtenddiensten zijn o.a. de cantatediensten, de scholendienst met de W.G. v.d. Hulstschool, de oogstdienst, de gedachtenisdienst en de tienerdienst.

4.2 Lijnen naar de toekomst

‘Hemel en aarde beleven en bewegen’ is een geloofsuitspraak voor nu en in de toekomst. Juist in ons beleidsplan is het daarom goed om uit te spreken wat we met het oog op de toekomst willen zijn en wat wij willen doen.

4.2.1 Een groene gemeente

De klimaatveranderingen en de belasting van het milieu die de aarde uitput, maken de opdracht om ons te bezinnen op onze omgang met de schepping extra urgent. De Nicolaïkerk wil in de praktijk brengen wat we voorstaan en ook zelf een groene gemeente zijn. Waar dat kan willen we milieusparende maatregelen nemen in het gebruik van ons gebouw en bij de activiteiten in onze gemeente. Duurzaamheid is ook in dit opzicht uitgangspunt voor de kerkrentmeesters en de kerkenraad. Zo kijken we naar de mogelijkheid van een speciale taak voor een ambtsdrager om het beleid van de Nicolaïkerk klimaatneutraal te maken.

4.2.2 Oog voor wat zich aandient

Zowel de plek in de stad van de gemeente van de Nicolaïkerk als het karakter van het gebouw geven impulsen aan de identiteit van de gemeente. Dat we burenen zijn van het Willem Arntsz Huis maakt het vanzelfsprekend dat we als gemeente extra aandacht hebben voor mensen met psychiatrische problemen, binnen de gegeven mogelijkheden natuurlijk. Het oude gebouw in het Museumkwartier geeft kansen om gemeente te zijn op het snijvlak van kerk, cultuur en samenleving. We zoeken actief samenwerking met de musea in de buurt en ontwikkelen activiteiten die aansluiten bij actuele exposities. Daarnaast zijn er concerten en andere culturele activiteiten die ook voor niet-traditionele kerkgangers de drempel van de kerk verlagen (zie ook onder 5.3).

4.2.3 Kerk in de buurt

Naast voortzetting en versteviging van de contacten met de Gertrudisparochie en buurtpastor Titus Schlatmann zoeken we naar manieren om samen te werken met maatschappelijke organisaties in de buurt. Daartoe gaan we in gesprek met de welzijnsorganisaties Ludens en Doenja. De wijkgemeente onderhoudt contacten met Jeugd Stichting Tamount en de Werkgroep Etnische Groeperingen Rivieren-/Dichterswijk (zie ook hoofdstuk 5).

4.3 Het werk in de gemeente

In de wijkgemeente wordt door commissies, kringen en personen veel werk gedaan. De wijkgemeente kan niet bestaan zonder het (vrijwilligers)werk dat voor en achter de schermen wordt verricht. De Nicolaïkerk denkt gericht na over goed omgaan met vrijwilligers - over werving, toerusting en afscheid. We willen gavengericht werken - dat is in onze optiek de talenten, de belangstelling en de ervaring van mensen als vertrekpunt nemen voor het vrijwilligerswerk en niet primair denken vanuit vacatures. Om het vrijwilligerswerk te voeden en te structureren is er een vrijwilligerscoördinator die mensen aanspreekt op wat ze willen, die een talentenbank onderhoudt en die samen met anderen nadenkt over een goede match tussen mensen en taken in de gemeente.

De beleidsverantwoordelijkheid voor het beleid van de kerk ligt bij de verschillende beraadsgroepen. Deze beraadsgroepen geven inhoud aan de ontwikkeling en uitvoering van beleid op de volgende beleidsterreinen:

- pastoraat
- diaconie
- ZWO
- jeugdwerk
- liturgie
- missionair werk
- vorming en toerusting
- de wijkraad van kerkrentmeesters
- communicatie en pr

In 2010 is aan alle beraadsgroepen gevraagd om hun visie en plannen voor de komende jaren op papier te zetten. De uitwerking van het beleidsplan per beraadsgroep staat hieronder weergegeven.

Voor een overzicht van alle commissies en activiteiten wordt verwezen naar de informatiegids van de Nicolaïkerk.

4.3.1 Pastoraat

Visie

De beraadsgroep pastoraat vindt het haar taak om alle mensen binnen onze gemeente zoveel mogelijk te stimuleren om elkaar bij te staan en naar elkaar om te zien, vanuit het geloof dat we de opdracht hebben van God om naar elkaar om te zien en de verbinding te zoeken tussen God en mensen. Daarnaast bezoeken leden van de beraadsgroep pastoraat zelf mensen die om een pastoraal contact vragen. Het doel is en blijft dat alle gemeenteleden zich gezien weten door elkaar.

Uitgangspunt

Alle gemeenteleden zien om naar elkaar. Iedereen draagt op haar of zijn eigen manier en met haar of zijn eigen mogelijkheden zorg voor de ander. De beraadsgroep pastoraat bewaakt dit proces en vult waar nodig aan.

Doelen

- Het bezoekwerk en het pastoraal meldpunt coördineren voor mensen die graag bezoek van de kerk ontvangen.
- Het proces van nieuw-ingekomenen structureren.
- Het groothuisbezoek organiseren zodat iedereen die dat wil kan deelnemen aan een pastoraal gesprek.
- Het stimuleren van netwerkvorming binnen de gemeente en verzorgen van toerusting voor pastoraatsleden en (potentiële)bezoekerspool.
- Specifieke doelen, per jaar te bepalen, bijvoorbeeld aandacht voor 30-45 jarigen.

4.3.2 Diaconie

Visie en uitgangspunten

Vanuit de Bijbel en het geloof worden christenen aangesproken op de dienstbaarheid aan de naaste en aan de samenleving. In onze gemeente hebben leden een verantwoordelijkheid, om te zien naar elkaar. Diakenen hebben als ambtsdragers binnen de gemeente een bijzondere taak waar het gaat om de dienstbaarheid aan de gemeente. Zij zijn "diakoni", dienaren, die een dienende taak hebben bij het goed laten verlopen van de wekelijkse vieringen en ten aanzien van personen en doelgroepen in de wijk en de gemeente, die mede door steun vanuit de Nicolaïgemeente in staat worden gesteld volwaardig deel te nemen aan de samenleving.

Doelen

- De gemeente bekend maken met het werk van de diaconie en de wijze waarop de gemeenteleden hieraan zelf een bijdrage kunnen leveren.
- Voortzetten van individuele hulpverlening in de wijk, o.a. via contacten met "Het Trefpunt", "De Nieuwe Jutter", "Omduw" en signalering door gemeenteleden.
- Het waar mogelijk voorzien in de behoefte aan voedsel en kleding ter aanvulling van de reguliere hulpverlening, onder andere door steun aan de voedselbank, het organiseren van de Klaasmaaltijd en de kledingactie en in het kader hiervan overleg voeren met hulpverlenende instanties binnen Utrecht en het afstemmen van de onderlinge activiteiten.

- Het moreel en financieel ondersteunen van de Werkgroep Etnische Groeperingen met het oog op het organiseren van activiteiten, die de dialoog, ontmoeting en ondersteuning bevorderen tussen diverse groepen in de wijk.
- Het samen met gemeenteleden, ambtsdragers en vrijwilligers openstellen van de kerk als plaats van ontmoeting, bezinning en viering van het geloof. In het bijzonder door een bijdrage te leveren aan inspirerende, bemoedigende en ordelijk verlopende diensten.
- Het actief op zoek gaan naar mensen en groepen met hulpvragen, waarbij de diaconie een antwoord kan geven, in het bijzonder binnen de eigen wijkgemeente. Het stimuleren van gemeenteleden om deze hulpvragen te signaleren.
- Het inzamelen van geld om bovengenoemde doelen te realiseren.

4.3.3 Zending, Wereldiakonaat en Ontwikkelingssamenwerking (ZWO)

Visie en uitgangspunten

De ZWO-commissie is onderdeel van de Nicolaïgemeente en wil vanuit onze gemeente een bijdrage leveren aan het lenigen van de nood in de wereld en getuigen van Gods Woord van liefde. Dit alles uit de overtuiging dat de kerk er niet is voor zichzelf, maar dat zij gericht dient te zijn op de wereld om haar heen. ZWO richt zich met zijn activiteiten op kwetsbare groepen wereldwijd en in het bijzonder op kinderen, vluchtelingen en vervolgd. Door middel van publiciteit over de activiteiten van ZWO en door een beroep te doen op de gemeenteleden om concrete bijdragen te leveren aan de activiteiten en projecten, wil ZWO de leden van de Nicolaïgemeente bewust maken van én betrekken bij deze activiteiten en projecten.

Doelen

- Het organiseren van jaarlijks terugkerende activiteiten, waaronder die van Kerk in Actie, met als doel zowel ondersteuning als bewustwording.
- De gemeente actief betrekken bij het ZWO-project en hiervoor geld inzamelen.
- ZWO waar mogelijk verbinden met andere groepen in de gemeente, bijvoorbeeld voor gezamenlijke acties of activiteiten.
- De leefwereld van kwetsbare mensen wereldwijd onder de aandacht brengen, zo dat dit leidt tot een beter begrip van onze kant en het ons wederzijds verrijkt.
- Vergroten van de betrokkenheid van gemeenteleden bij de activiteiten en projecten van de ZWO-commissie door middel van publiciteit, herkenbare regelmatig terugkerende activiteiten, en het gericht vragen van inzet bij ZWO-activiteiten.
- Het afronden van de ondersteuning aan het bestaande project in Niger en het starten van een nieuw gezamenlijk project met de Marcus-Wilhelminagemeente.
- Een hernieuwde bezinning op de vaste activiteiten van de ZWO-commissie, waarbij we liever enkele activiteiten goed doen, dan veel activiteiten die weinig leven in de gemeente.

4.3.4 Jeugdwerk

Visie

In een gemeente die vitaal en op de toekomst gericht wil zijn, is jeugdwerk van onmisbaar belang. Het jeugdwerk dient dan ook een vanzelfsprekend en vast onderdeel te zijn van de wijkgemeente. Wij proberen een luisterend oor te hebben voor wat jeugd en jongeren beweegt en motiveert. Wij willen de jeugd in onze gemeente actief benaderen en vasthouden door middel van een continu aanbod van jeugdactiviteiten voor alle leeftijdsgroepen. Daarbij is het onze wens dat de kinderen en jongeren in

onze gemeente vertrouwd raken met de verhalen over God en gestimuleerd worden een 'eigen' geloof te ontwikkelen. Vanuit de gedachte dat wij als wijkgemeente gastvrij en voor velen toegankelijk willen zijn, zetten wij ons er voor in dat ook de kinderen en jongeren zich bij ons thuis (blijven) voelen.

Uitgangspunten

Binnen het jeugdwerk van de Nicolaïkerk is er de laatste jaren veel veranderd. Zo is er bijvoorbeeld een grote toestroom van jonge kinderen. Maar ook het algemene inzicht over het jeugdwerk is in de afgelopen periode bijgesteld. Kerkelijk jeugdwerk in de vorm van een wekelijkse doordeweekse activiteit is niet meer van deze tijd gebleken. Het jeugdwerk wordt mede daarom nu geconcentreerd op de zondag. Daarnaast wordt er naar gestreefd om activiteiten voor jongeren meer op projectbasis aan te bieden en jongeren daarbij een actieve rol te geven. De musicalprojecten Jozef en Mozes zijn daar goede voorbeelden van.

Doelen

- In samenwerking met de wijkraad van kerkrentmeesters zoeken naar een structurele oplossing voor het ruimtegebrek van de kindercrèche.
- Aan kinderen vanaf 8 jaar tijdens de kinderkerk een meer verdiepend programma aanbieden, bijvoorbeeld in een vorm van basiscatechese.
- Continueren van de jaarlijkse tienerdiensten.
- Zoeken naar mogelijkheden om de tieners meer een gezicht en plaats te geven in de diensten (bijvoorbeeld door hen, als ze dat tenminste leuk vinden, mee te laten draaien in het collecterooster, bij de koffie- of ZWO-tafel of bij de kinderkerk).
- Zoeken naar mogelijkheden om tieners in de leeftijd van 16 tot 18 jaar bij de kerkelijke activiteiten te betrekken.
- Het initiëren en faciliteren van (diaconale) projecten waarbij zo mogelijk alle leeftijdsgroepen betrokken zijn.
- In samenwerking met de wijkraad van kerkrentmeesters op zo kort mogelijke termijn zoeken naar een structurele oplossing voor de crèche.

4.3.5 Liturgie

Uitgangspunt en visie

De beraadsgroep liturgie adviseert de kerkenraad over het op een verantwoorde wijze liturgie vieren in de samenkomst van de gemeente en heeft hierin een initiërende rol. De beraadsgroep doet dat door de algemene kaders aan te reiken voor de vieringen in de ochtend- en avonddiensten. Vanuit de traditie van de kerk zoekt de beraadsgroep naar toepassing van hedendaagse vormen om samen het geloof te vieren.

Doelen

- Het blijven realiseren van een met zorg uitgewerkte liturgie en alles wat met de kerkdiensten samenhangt.

4.3.6 Missionair Werk

Visie

Missionair werk wil het evangelie laten horen en 'zien' buiten de kerk door het bedenken en organiseren van activiteiten.

Uitgangspunten

De beraadsgroep gaat uit van onze roeping om mensen, zowel niet meer kerkelijken als niet-kerkelijken, bekend te maken met het evangelie.

Doelen

- Continuering van bestaande activiteiten als verspreiding van het blad Open Deur, open houden van ontmoetingscentrum 'De Roef', openstelling van de kerk bij Open Klaas en het project kerken Kijken Utrecht en presentie in de wijk o.a. op het wijkfeest Rivierenwijk en braderie Twijnstraat (bij Kerst in de Klaas).
- Werken aan een gastvrije, aandachtvolle sfeer naar de gasten toe.
- In samenwerking met het jeugdwerk organiseren van Klas in de Klaas.
- Het organiseren van Kerst in de Klaas.
- Contact onderhouden met en, zo nodig, bijdragen aan de activiteiten van Trefpunt/Buurtpastoraat
- Zoeken naar en eventueel ontwikkelen van inhoudelijk materiaal ten behoeve van Open Klaas, Kerken Kijken, culturele zondagen.
- De beschikbaarheid van de kerk als ontmoetingplaats in tijden van maatschappelijke onrust onder de aandacht van wijkkerkenraad brengen.

4.3.7 Vorming en Toerusting

Visie en uitgangspunten

Het doel van de beraadsgroep is het verdiepen en verbreden van (geloofs-)kennis en/of vaardigheden van gemeenteleden, naast het specifieke werk dat al door de beraadsgroepen jeugdwerk, missionair werk of pastoraat gedaan wordt.

De beraadsgroep Vorming en Toerusting richt zich op gemeenteleden van 18 jaar en ouder, aangevuld met geïnteresseerden van buiten de gemeente.

Doelen

- Organisatie van verdiepende en vormende activiteiten voor leden van de Nicolaïkerk, bijvoorbeeld Kringwerk en Leerhuis.
- Organisatie van Thema-avonden, zoals lezingen, debatten en presentaties, die gemeenteleden aanspreken, maar ook aansprekend en toegankelijk zijn voor mensen van buiten de wijkgemeente.
- De activiteiten worden onder de aandacht gebracht via kanalen van de wijkgemeente en van de PGU en via eigen kanalen, zoals de jaarlijkse V&T activiteitengids.

4.3.8 De wijkraad van kerkrentmeesters

Visie

De kerkrentmeesters zorgen voor een duurzaam beheer en een florerende inzet van medewerkers, gebouw en financiële middelen van de Nicolaïkerk. Zij doen dit vanuit de overtuiging dat de middelen van de gemeente bedoeld zijn om de vitaliteit van de gemeente te stimuleren.

De wijkraad richt zich daarbij op de visie en de uitgangspunten van de Wijkkerkenraad en de PGU. Maatschappelijke en kerkelijke ontwikkelingen vragen van ons om de komende jaren vernieuwde vormen in te zetten om mensen te verbinden: met elkaar, met de Nicolaïkerk en met de wijkgemeente.

Uitgangspunten

De wijkraad stelt zich ten doel om efficiënt en effectief toezicht te houden op de inkomsten en uitgaven van de wijkgemeente Nicolaïkerk, en wel zodanig dat de financiële continuïteit van de wijkgemeente op lange termijn wordt gewaarborgd. Daarnaast draagt zij zorg voor het operationeel beheer van het kerkgebouw. Zij treedt op als operationeel werkgever voor de aan de PGU verbonden niet-pastorale medewerkers die hun taken binnen de wijkgemeente uitoefenen. Ook draagt de wijkraad de verantwoordelijkheid voor het beheer van de ledenadministratie en de PGU-brede afstemming van kerk(rent)meesterlijke vraagstukken.

Doelen

- Goed werkgeverschap, zodat medewerkers en betrokken vrijwilligers tot hun recht kunnen komen.
- Samen met het College van Kerkrentmeesters en de ondersteuning vanuit het Bureau PGU zorgen voor een planmatig beheer en onderhoud van kerkgebouw, orgels en inventaris.
- Onderzoeken van de mogelijkheden om naast de benodigde vervangingsinvesteringen, ook functionele verbeteringen en kostenreducties te bereiken in het kerkgebouw.
- Faciliteren van de herplaatsing van het Pieter-Gerritz orgel, onder borging van de belangen van de wijkgemeente.
- Een sluitende jaarlijkse financiële exploitatie.
- Het creëren en handhaven van een verantwoorde financiële reserve.
- Het toezien op budgetdiscipline binnen alle geledingen van de wijkgemeente.
- Het faciliteren van kansrijke, realistische investeringen in vernieuwing van de wijk, zowel in stoffelijke als in niet stoffelijke zin.
- Het vergroten van inkomsten, vanuit bestaande bronnen als Kerkbalans, verhuur en de stichting Wijkgebouw, en vanuit nieuwe bronnen.
- Het verbeteren van de (financiële) relaties met aan de wijkgemeente gelieerde stichtingen.
- Het actueel en toegankelijk houden van de ledenadministratie. Hiertoe behoort ook het opschonen, dat wil zeggen het (laten) uitschrijven van leden die aangeven geen behoefte meer te hebben ingeschreven te zijn.

4.3.9 Communicatie en PR

Visie en uitgangspunten

De Nicolaïkerk wil in communicatie herkenbaar, professioneel en aansprekend zijn. Binnen de Nicolaïkerk wordt veel georganiseerd en er zijn veel mogelijkheden om betrokken te zijn bij onze wijkgemeente. Het is van belang om onze activiteiten breed bekend te maken aan leden, nieuwkomers en mensen buiten de gemeente. De beraadsgroep Communicatie en PR zet zich in voor goede communicatie vanuit de Nicolaïkerk.

Doelen

- Het zorgen voor een goede kwaliteit van de communicatie van de wijkgemeente.
- Het zorgen voor een professionele huisstijl.
- Het ondersteunen van beraadsgroepen bij communicatievraagstukken en het realiseren van drukwerk en foldermateriaal.
- Het maken en onderhouden van de website van de wijkgemeente voor leden en geïnteresseerden van buiten de kerk, waarop beraadsgroepen en leden informatie aan kunnen bieden.
- Oog hebben voor de mogelijkheden die nieuwe media de wijkgemeente bieden.

5 Bij de tijd en ter plekke

De Nicolaïkerk wil een *vitale* gemeente zijn met een luisterend oor voor wat er speelt in de samenleving en voor wat mensen bezighoudt. Hieraan geven we invulling in de zondagse eredienst en in alles wat door de beraadsgroepen wordt gedaan. Om vorm te geven aan deze vitale en luisterende gemeente zijn er nog meer zaken waar we als kerk aan willen bijdragen. Daarbij gaat het met name om overleg of samenwerking met instanties en relaties. Deze beleidsterreinen vallen rechtstreeks onder de kerkenraad. Hieronder wordt voor enkele van deze samenwerkingsverbanden en activiteiten aangegeven hoe de wijkgemeente deze de komende jaren vorm wil geven.

5.1 Ouderenbeleid Tolsteeg

De wijkkerkenraad wil zich inzetten om het pastoraat in Verzorgingshuis Tolsteeg inhoud te blijven geven. Op dit moment gebeurt dat door vrijwilligers die, samen met de pastoraal werker, kerkdiensten en doordeweekse activiteiten in het huis organiseren. De voortgang van dit pastoraat kan niet zonder de ondersteuning van een beroepskracht. De wijkgemeente zet zich hiervoor in bij de stedelijke gemeente en de directie van het huis. Het werk dat hier gedaan wordt valt onmiskenbaar onder zichtbaar en relevant als kerk aanwezig zijn.

5.2 Willem Arntsz Huis

Het Willem Arntsz Huis is een instellingen voor geestelijke gezondheidszorg en onderdeel van Altrecht. Al ruim vijf eeuwen, sinds 1460, heeft de Nicolaïkerk een band met deze zorginstelling. Het W.A. Huis voorziet ook in pastorale zorg van haar cliënten. Naast oecumenische diensten op zondag is pastorale zorg beschikbaar op individueel verzoek. Van de cliënten is niet bekend of zij behoren tot enig kerkgenootschap. Er bestaat geen administratieve relatie tussen de geestelijke verzorging van het W.A. Huis en enig kerkgenootschap, het vinden van geloofscontacten in het W.A. Huis is daarom een strikt individuele kwestie. Het management kan daarbij beperkte steun bieden omdat het als regel weinig geïnformeerd is over de behoefte aan geestelijke contacten. Geestelijke verzorging werkt hier 'in stilte', met vaak lang bestaande persoonlijke contacten.

Enkele malen per jaar is er uitwisseling van predikanten tussen de Nicolaïgemeente en het W.A. Huis. Sinds 2009 zijn er ook tweemaal per jaar zeer gewaardeerde gemeenschappelijke zangdiensten met bewoners van het W.A. Huis in de Nicolaïkerk. Verschillende activiteiten die de wijkgemeente onderneemt in samenwerking met het W.A. Huis bieden mensen de mogelijkheid tot het aanknopen van persoonlijk contact. Het is van belang dat daarbij steeds alert wordt ingehaakt op mogelijkheden een 'geloofsmaatje' te vinden. Voor de komende jaren is de inzet om het aantal van deze maatjes uit te breiden. Waar mogelijk zal de samenwerking tussen de Nicolaïgemeente en de Geestelijke Verzorging in het W.A. Huis te bevorderd worden.

5.3 Cultuur in de Klaas

De Nicolaïkerk vervult al eeuwenlang een belangrijke rol in het maatschappelijke leven van de stad Utrecht die verder strekt dan een huis van viering en gebed. In de afgelopen decennia heeft de kerk daarnaast een functie ontwikkeld als een plaats waar vele culturele activiteiten plaatsvinden. De Nicolaïkerk heeft een aantal kenmerken die aantrekkelijk zijn voor het organiseren van culturele activiteiten; de ligging in het centrum, de architectuur, de muzikale traditie. De culturele activiteiten worden deels vanuit de kerkelijke gemeente zelf georganiseerd en voor een ander deel door, al dan niet met de kerk verbonden culturele organisaties. Voorbeelden van dergelijke organisaties zijn de

Stichting Culturele Evenementen Nicolaïkerk, die jaarlijks Nicolaïconcerten organiseert en het Festival Oude Muziek. Vanuit de eigen wijkgemeente organiseert de kunstcommissie met enige regelmaat kunstexposities in de kerk.

Culturele activiteiten in de Nicolaïkerk moeten een verbinding hebben met de missie van de wijkgemeente: “een open en gastvrije gemeente, waar ruimte is voor velerlei geloofsbeleving”. Zonder een culturele instelling te willen zijn, laat deze missie ruimte voor een breed scala aan activiteiten.

5.4 Contacten met moslims in de wijk

In de wijk van de Nicolaïkerk wonen veel islamitische buurtbewoners. Al jarenlang is de Werkgroep Etnische Groeperingen Rivieren-Dichterswijk actief om een brug te slaan naar deze buurtbewoners. Er worden discussieavonden georganiseerd en ieder jaar zijn leden van de Nicolaïkerk en de St-Gertrudiskerk aanwezig bij de door de Marokkaanse vereniging Tamount georganiseerde Iftarmaaltijd tijdens de Ramadan. Omgekeerd zijn leden van Tamount aanwezig bij de Pinkstermaaltijd. Beide feestelijke bijeenkomsten vinden plaats in buurthuis De Nieuwe Jutter aan de Amerhof.

5.5 Samenwerking met naburige kerken

Het is van belang om samen te werken met kerken in de buurt. In PGU-verband is er regelmatig overleg met de de Marcus-Wilhelminagemeente en vindt samenwerking plaats op diverse terreinen waaronder avonddiensten en diensten in de Stille Week, catechese, jeugdwerk en ZWO. Met de binnenstadskerken wordt samengewerkt voor het diakonaal leerhuis. De wijkkerkenraad staat positief tegenover de contacten met de RK-parochie maar deze zijn praktisch beperkt (kanselruil, aswoensdag, kerk- en buurtproject). De wijkgemeente wil zich in al deze contacten positief als partner opstellen.

6 Tot slot

Zoals gezegd is dit beleidsplan een weergave van wat al gebeurt, of van wat gepland wordt. En hoewel het goed is dit op papier vast te leggen, maakt dat het nog geen werkelijkheid. De Nicolaïkerk leeft, maar dat is enkel mogelijk door een gemeente van betrokken, trouwe en gepassioneerde leden, hoe verschillend ook. Wij willen bouwen aan die levende gemeente vanuit het vertrouwen dat Gods zegen met ons is.